

המדיניות לגבי המעוטנים בישראל

להלן סכומים שנתקבלו על דעת סגן ראש הממשלה בישיבות עם חברי הוועדה המרכזית.

1. הנחת יסוד לגבי ערביי ישראל:

א. הסעו ערביי בישראל מהווה בעיה בסחונת מהסיבות הבאות:

1. ערביי ישראל הם חלק מהאומה הערבית וקטורים עם ערביי הארצות הסכנות במסכת קטרים משפחתיים, דתיים לטוניים, תרבותיים ונפשיים. לאור המלחמה בין ישראל ומדינות ערב והסאבק בין השאיפות הלאומיות היהודיות והערביות אין ערביי ישראל ככלל יכולים להזדהות עם מדינת ישראל.

2. הטוני במבנה הסוציולוגי בין החברה היהודית והערבית בישראל גורם למתח חברתי בין יהודים וערבים, וזה מוליד מתח במיטור הלאומי בין שתי שכבות האוכלוסין. למתח זה אפקטים בסחונתיים מובהקים.

3. הספעת התעמולה הערבית המסודרת ביטילות רבה מסבע החנות רדיו וטלוויזיה מחזקה בטיות אירדנסיות גלויות או סמויות בקרב ערביי ישראל. תופעת הסרור מוסיפה לתסיסה, בעיקר לגבי הצעירים הסוסלמים.

4. אופיו הדמוקטי-ליברלי של המסטר בישראל מאפשר גיבום מסגרות בדלנות לאומיות ערביות בדרך הוקית.

ב. אין ערביי ישראל יכולים לסמט כגטר לסלום

1. אין למיעוט הערבי בישראל מסקל או הספעה בעולם הערבי, יתר על כן קויסת בעולם הערבי הסחיגות כלפי ערביי ישראל.

2. אין למעוט הערבי בישראל מסקל בקביעת מדיניות הממשלה.

3. הקבוצה הקמנה המזדהה עם המדינה אינה מקובלת בציבור הערבי ואין לה הספעה מכרעת עליו.

4. ערביי ישראל יכולים לעסות למען ספור תדמית ישראל בעולם הערבי ולהרוק לרעיון האפטרות של דו-קיום.

2. הסדירות הבטחונית שהיתה בקומה עד כה כלפי ערביי ישראל

א. מניעת התארגנות גופים ערבים בדלנים

1. מניעת הקמת מפלגות ערביות עצמאיות או גופים כלל ערביים (כגון: מפלגת אליאס כוסא, החזית העממית, אל-ארד, ארגון סטודנטים וכו').
2. מניעת התארגנות מוסלמית כלל ארצית על רקע דתי או לאומי (השיפוט והרוקף המוסלמי, מניעת טקסים דתיים בהיקף ארצי).
3. סיפוח התודעה העדתית בקרב הדרוזים, הצ'רקסים והעדות הנוצריות למיניהן.
4. מניעת הקמת מסגרות מוניציפליות ערביות מעל דרג מקומי (מרכז לשלטון מקומי ערבי, מועצות איזוריות ערביות).
5. מניעת הקמת גופי כלכלה ערביים גדולים (בנק עצמאי, לשכות מסחר ואיגודים מקצועיים ערביים) ודאגה לקיים חלות כלכלית בסקטור היהודי.
6. מניעת הקמת מוסדות תרבותיים וספורטיביים עצמאיים (רשת מועדוני תרבות וספורט בכפרי המטולט).
7. עידוד הסילוב במסגרות כלל ישראליות. (כולל עיור).

ב. שכר ועונש

1. העדפת עדות או כפרים בפתוח כלכלי וחברתי. (העדה הדרוזית, הצ'רקסית, היוגית-קטולית וכפרים חירוביים).
2. הענקת טובות הנאה פרטיות לסטתפי פעולה וטאידך מנישתן מאלמנטים שליליים.
3. סיפוח מנהיגים בדרגים שונים ע"י אכורבת טובות הנאה באמצעותם. (ח"כ, ראשי מועצות, מנהיגי דת, וטיכיס).

3. הסדירות הנ"ל במבחן מלחמת ססת הימים

- א. לא היו גילויי חתרנות פעילה או פעולות חבלה בקרב ערביי ישראל.
- ב. היו התבטאויות לאומניות רבות וחריפות בתקופת המתיחות ובתחילת המלחמה.
- ג. היו גילויי הזדהות עם המדינה אשר באו לביטוי בתרומות למאמץ הבטחוני, תרומות דח, התנדבות בכוח אדם ובציוד למאמץ שבעורף, בדרישה של בודדים לגיוס לצה"ל. תופעות מעין אלה לא באו לידי ביטוי בעבר (1956).

4. סלחמת שטת הימים והשלכותיה על ערביי ישראל

- א. הוסרו המחיצות והודשו המגעים החברתיים והמטפחתיים בין ערביי ישראל לבין תושבי השטחים המוחזקים.
- ב. גבר רגש ההשתייכות הלאומית המשותפת, בעיקר בסגרת הישות הפלסטינאית.
- ג. מרבית האוכלוסיה הערבית השתכנעה שאין בכוח מדינות ערב לחסל את ישראל.
- ד. הגורמים דלעיל גרמו להזדהות אלסנטים לאוטניים עם גורמי פה"ע, ובפעם הראשונה מאז 1948 גם להשתתפות פעילה של ערבים ישראלים בפעולות פה"ע.
- ה. בהסוותם את מצבם עם ערביי יהודה וסומרון נוכחו ערביי ישראל לדעת כי הציעו להישגים מרשימים טבואתה כלכלית וחברתית אך בד בבד עם זאת הוברר להם סמבחינה לאומית זקופה יותר קוטחם של תושבי השטחים.
- ו. המדיניות הליברלית הנקוטה פ"י הממסל הצבאי בטסחים המוחזקים ובירוסלים יוצרת אצל גורמים אינטרטנטים מקרב ערביי ישראל הרגשה של אפלייה בתחומים מסויימים. (הופס התארגנות, סובלנות לגבי גילויים לאוטניים, לאפשרות ביקור בארצות ערביות, אי התערבות בענייני הסיפוט, הוקף הסוסלטי בירוסלים, נכסי נפקדים וכו').

5. המדיניות הבסתורנית

המדיניות שהיתה נהוגה עד כה לגבי ערביי ישראל הוכיחה עצמה והיא נכונה וסובה גם במצב הנוכחי. עם זאת כתוצאה מן ההתפתחויות בטסחים המוחזקים יש מקום וצורך לבדוק עצמנו באופן שוטף - הן בעקרונות המדיניות והן לגבי בעיות שוטפות שונות.

לגבי ערביי מזרח ירוסלים יש לנהוג כחסינה נפרדת הקרובה יותר לערביי יהודה וסומרון מאשר לערביי ישראל, וכאשר הקו הספיריל הוא הירחם הוטנים בטסחנו לא אזרחי-ישראל.

6. הנוסאים הקונקרטיים:

א. התארגנות פוליטית ותעטולה

1. יש לסנוע התארגנות פוליטית על רקע ערבי לאומי.

2. אין לאפשר הקמת מסגרות פוליטיות משותפות לערביי ישראל ולערביי השטחים המוחזקים.

3. אין לקיים כנסים ארציים של יושבי ראש מועצות מקומיות ערביות. לאפשר לקיים כנסים אזוריים או ארציים מעורבים (יהודים-ערביים).

4. אין להתייחס להתבטאות לאומנית בישראל כשם שנהוג בטסחים.
יש לתבוע מערביי ישראל לא לבטא אי-לויאליות כלפי הסדינה.
5. יש להמשיך בטיפוח המנהיגות הקיימת (מסוגם של הה"כ הנוכחיים) ברם, יש צורך בהתרת הרצועה לבטוי יותר גאה בנושאים ערביים לא לאומניים.

ב. עדות נארגון עדתי

1. יש להמשיך בטיפוח יהוד עדתי והעדפה של דרוזים ושל עדות נוצריות "פיוחסות" (כוללגיוס לצה"ל).
2. יש למנוע התארגנות עדתית מוסלמית כלל ארצית ובודאי התארגנות משותפת עם ערביי הטסחים.
3. יש לאפשר התנדבות סלקטיבית של מוסלמית ל-צ.ה.ל.
4. יש להעניק לעדה הפרוטסטנטית מעמד של עדה מוכרת. (עדה זו מוכרת בירדן ובירושלים אנו מתייחסים אליה כאל עדה מוכרת).
5. אין לאפשר, בסלב זה, לנוצרים הישראלים הקמת מסגרות משותפות עם הנוצרים הטסחים הטוחזקים.
6. אין לשנות את המדיניות כלפי העדה היוונית-אורתודוקסית. יתכן שבוי רק באם לפסריאך בצזיקסוס, המשתף פעולה בירושלים, תהייה אפשרות לשנות את יחסה של העדה בישראל.

ג. שלטון מקומי

1. אין לאפשר התארגנות מרכז לשלטון מקומי ערבי.
2. אין להקים מועצות אזוריות ערביות, מאידך יש לעודד הקמת מועצות מעורבות שבהן כפרים ערביים ישובצו במועצות אזוריות יהודיות.
3. יש לעודד הקמת רשויות מקומיות בכפרים הערביים.

ד. תנועת אוכלוסין והגירה

1. אין לעודד תנועת הגירה מהטסחים לישראל. יש לאפשר אחוד מספחות בהתאם לעקרון של חכר ועובס. יש לאשר אחוד מספחות של בטואין סלב ללאומנים פעילים מסיתים.
2. נוסא עדוד ההגירה נדחה לדיון נוסף (לאחר הקמת המססלה הבאה).
3. אין לאפשר לערביי ישראל ללמוד בארצות ערב. במדה והדבר הלוי בנו אין למנוע בקורים של ערביי ישראל בארצות ערב כולל עליה לרגל.
4. אין למנוע ביקורי קרובים מארצות ערב אצל ערביי ישראל בכסיפות למדיניות סכר ועובס.

ה. קרקעות והתנהלות

1. יש להמשיך ברכוז קרקעות ע"י רכישה לצורך התישבות יהודית בגליל ובמטולה וכן להסלמת משבצות. הפקעות במסגרת רכוז קרקעות העשבה רק באסור.
2. יש להמשיך ברכוז וישוב הבדווים בנגב.
3. א. יש לבטל את ההגבלות על העתקת מקומ מגורים של ערבים והתנהלותם ביחובית יהודית טהורים.
ב. העתקת מגורים לאזורי בסיס בתוכה להחלמת הרשות הצבאית.
ג. אין התנגדות להחזרתם של עקורי ברעם, הנושא יובא לחוות דעת הרמטכ"ל ולאסור הממשלה.
4. יש להמשיך ולקיים סטחי אימונים של צה"ל. באזורים ערביים בישראל.
5. יש לעודד מעבר ערבים מהכפר לעיר ובמיוחד לערים יהודיות ומעורבות.

ו. הגבלות תנועה

1. בעקרון יש לפתוח את השטחים שעדיין בשארר מגורים פרט לסיקולים בסחוניים. ההחלטה לפתיחת השטחים בתונה בידי צ.ה.ל.

ז. כלכלה ותעסוקה

1. אין לטנוף הקמת מפעלים כלכליים ערבים טהורים כגון בנקים, חברות בטוח, חברות החבורה צבוריות מפעלי תעשייה וכו'.
- יש לעודד הקמתם של מפעלים כלכליים כדוגמת המוזכרים לעיל בשתוף עם יהודים.
2. יש לעודד הקמת מפעלי תעשייה בכפרים הערבים.
3. יש להמשיך להתנות מתן הלוואות מקרנות מסלחיות או ציבוריות בהוות דעת בסחוניות (הלוואות שכון, הלוואות פתוח או הון חוזר למסחר ותעשייה, מפעלי תיירות, הלוואות לפיתוח חקלאי וכו').
4. יש להרחיב את אפשרויות התעסוקה לאינטליגנציה בכפרדי הממשלה. כל הצעה להפסדת משרה מסוגת תבדק.

ח. חינוך

1. בנושא, האם יש לחנך את ערביי ישראל להזדהות בפסית עם מטרותיה הלאומיות יהודיות של המדינה, או לתבוע לואיליות ושמיירת חוק בלבד, נדחה לדיון נפרד בתאריך מאוחר יותר.
2. אין לעבד תכנית חנוך אחידה לערביי ישראל ולתושבי השטחים הסוחזקים.
3. יש להמשיך לבלוט חינוך היכוני עיוני ולעודד חינוך מקצועי.
4. אין לאפשר הקמת מוסדות ערביים להשכלה גבוהה.
5. יש לעודד הקמת בתי ספר מעורבים (יהודים וערבים).

ה ד ר ר ז י מ

- 1. א. יש לפתוח באופן סלקטיבי יחידות בוספות לבפני החיילים הדרוזים.
- ב. יש להרחיב את אפשרויות התעסוקה לאינטלגנציה במטירדי המסמלה במסגרת המטרות המסויגות שהופסרו.
- ג. יש לאפשר לדרוזים להשתלב בצי הסוחר במטרות ודרגות בוספות שהנהוגות כיום.
- 2. יש לתת עדיפות בולטת להקמת בתי ספר דרוזים עצמאיים.

מזרח ירושלים

- 1. א. אין לראות את ערביי ישראל וערביי מזרח ירושלים כמקטת אחת.
- ב. אין לעודד סגעים בין ערביי ישראל לערביי מזרח ירושלים.
- 2. אין לאפשר הקמת מסגרות פוליטיות מסותפות לערביי ישראל ולערביי מזרח ירושלים.
- 3. יש להתיר, אך לא לעודד הופעת פתונים וכתבי עת במזרח ירושלים כמקובל בסמטור היהודי.
- 4. יש לאפשר לנוצרים ישראלים הקמת מסגרות מסותפות עם נוצרים בירושלים, בהם יש לקיים בקורת על התארגנות זו.
- 5. נושא התאזרחותם של ערבים ממזרח ירושלים נדחה לדיון לתקופת של שנה.
- 6. יש לעודד סטודנטים ממזרח ירושלים ללמוד מחוץ לישראל, כולל אוניברסיטאות בארצות ערב.
- 7. יש לאפשר ביקורים של ערביי הארצות השכנות אצל קרוביהם בירושלים.
- 8. יש לעודד את ערביי ירושלים לבחירות לגופים מוניציפליים ומקצועיים (כמו מורים, עירייה וכו').
- 9. א. פעולות ההסתדרות במזרח העיר תהיינה זהות לפעולותיה בקרב ערביי ישראל אך באופן הדרגתי לפי היכולת ובאופן סלקטיבי לפי הענף.
- ב. ההסתדרות תפעל בירושלים בכל המישורים.
- 10. יש להכניס את מורי ירושלים להסתדרות המורים באם/תהייה הסתייגות של מטרד החנוך.
- 11. יש לעודד הקמת קבוצות ספורט מסותפות לערביי מזרח ירושלים ולקבוצות יהודיות.
- 12. עובדי מדינה ממזרח העיר יקבלו קביעות בעבודתם בהתאם לחוק המתנה את קבלת הקביעות בהתאזרחות.

רשם: יוסף גיבת
סגן היועץ לענייני ערב